

MANUALUL

PENTRU UTILIZAREA MIJLOACELOR ȘI TEHNICILOR DE IMOBILIZARE (vol. I)

- CAPITOLUL 1 -

SCOPUL ȘI UTILITATEA MANUALULUI

1.1 SCOPUL MANUALULUI

Prezentul volum al *Manualului privind structurile asociate pentru măsuri de securitate specială, constrângere și control precum și pentru utilizarea mijloacelor și tehnicilor de imobilizare* reprezintă cadrul legal general în baza căruia personalul locului de deținere utilizează mijloacele de imobilizare. De asemenea, se constituie într-un ansamblu de proceduri ce vor fi folosite de către personal în situațiile de urgență.

Cunoașterea prevederilor manualului are caracter obligatoriu pentru întreg personalul administrației penitenciare.

Regula generală privind imobilizarea persoanelor private de libertate - *nu este permisă intervenția prin folosirea mijloacelor și tehnicilor de imobilizare de către un singur membru al personalului decât atunci când urgența impune acest lucru*, potrivit art. 296 din Regulamentul privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin ordinul ministrului justiției nr. 1676/C/2010.

În sensul acestui manual prin urgență se înțelege situația în care se constată că este pusă în pericol viața, integritatea corporală sau sănătatea persoanelor private de libertate / personalului / altor persoane ori siguranța locului de deținere / misiunii sau poate fi afectată în mod grav desfășurarea activităților specifice în interiorul / exteriorul penitenciarului.

Acest mod de soluționare a incidentelor este definit ca fiind intervenție reactivă și constituie obiectul prevederilor prezentului manual.

Ansamblul procedurilor operaționale efectuate de formațiunile specializate din cadrul unităților de penitenciare, pentru utilizarea mijloacelor și tehnicilor de imobilizare asupra persoanelor private de libertate constituie intervenție planificată. Acest mod de soluționare a incidentelor este detaliat în cadrul volumului 2 – *Structuri asociate pentru măsuri de securitate specială, constrângere și control* și nu constituie obiectul prevederilor prezentului volum.

1.2. ELABORAREA MANUALULUI

Acest manual a fost elaborat de către un colectiv format din personal al unităților subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, specializați în folosirea mijloacelor de imobilizare și din personal al Direcției Siguranța Deținerii și Regim Penitenciar, Direcției Management Resurse Umane, Direcției Reintegrare Socială și al Direcției Medicale, din cadrul aparatului central.

1.3. BAZA LEGALĂ A MANUALULUI

Manualul se aprobă prin decizie a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, în conformitate cu prevederile art. 31 din Regulamentul privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 1676/C/2010.

1.4. CINE POATE AVEA ACCES LA ACEST VOLUM

Acest volum este destinat în special personalului din sectorul operativ din unitățile de penitenciare, precum și în procesul de pregătire de specialitate a studenților de la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” – București și a elevilor de la Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare - Târgu Ocna.

1.5. CERINȚE MINIME DE INSTRUIRE ȘI COMPETENȚĂ

Prevederile acestui volum formează obiectul pregătirii profesionale continue și presupun exersarea frecventă de către personal a procedurilor descrise în conținut.

În vederea instruirii personalului și pentru crearea deprinderilor specifice se constituie Anexa 1, pe suport informatic, în format audio – video, cuprinzând modalitățile de punere în practică a noțiunilor din manual privind utilizarea mijloacelor și tehnicilor de imobilizare și control.

Personalul de penitenciare din sectorul siguranța deținerii și regim penitenciar va fi evaluat teoretic și practic cel puțin o dată pe an în ceea ce privește conținutul manualului, pe cele trei dimensiuni (mijloace de imobilizare, tehnici de imobilizare și acordarea primului ajutor), rezultatul fiind concretizat în evaluarea pregătirii individuale (calificativul de sfârșit de an la pregătire profesională). Evaluarea se va efectua în conformitate cu Ordinul ministrului justiției nr. 2855/C/2004.

Directorul fiecărui loc de deținere are în responsabilitate directă și se preocupă de instruirea și evaluarea personalului din subordine cu privire la conținutul manualului.

- CAPITOLUL 2 -

SIGURANȚA PERSONALĂ

2.1. ABILITĂȚI DE COMUNICARE. TIPURI DE AGRESORI

2.1.1. Comunicarea – componentă de bază a conceptului de siguranță personală

Comunicarea cu persoanele private de libertate reprezintă prima metodă utilizată pentru aplanarea unui conflict și constă în purtarea unor discuții în vederea ajungerii la un rezultat, acceptat de ambele părți, menit să conducă la ieșirea din situația apărută.

Comunicarea reprezintă o componentă esențială a conceptului de siguranță personală a personalului de penitenciare în gestionarea incidentelor.

Relaționarea cu persoanele private de libertate implicate într-un incident trebuie să aibă loc imediat după declanșarea unui incident. Acest proces este inițiat de prima persoană care sosește la fața locului.

Este important ca, înainte de orice măsură dispusă de administrația penitenciară, să fie cunoscută foarte bine cauza producerii incidentului. Din acest motiv, funcționarii sectorului siguranța deținerii și regim penitenciar trebuie să fie persoane bine instruite cu abilități reale de comunicare.

Rolul comunicării este acela de a diminua riscurile în cazul producerii unui incident și de a preveni folosirea nejustificată a tehnicilor de imobilizare și control de către personalul sectorului siguranța deținerii și regim penitenciar.

Scopul comunicării este acela de a stabili punți de legătură cu persoana privată de libertate implicată în producerea incidentului. Acest proces include un Emițător și un Receptor, iar responsabilitatea privind înțelegerea aparține Emițătorului (personalul de penitenciar) și nu Receptorului (persoana privată de libertate).

Comunicarea reprezintă un proces care are legătură cu interacțiunea verbală (limbajul, ascultarea și auzul) interacțiunea non-verbală (interpretare) și abilități de observare (privire și vedere).

*** Comunicarea verbală:**

Comunicarea verbală mai este cunoscută și sub denumirea de limbaj. Limbajul este unul dintre mijloacele specifice dezvoltării umane, poate cel mai frecvent utilizat în comunicarea interumană. Prin intermediul limbajului, o persoană poate transmite o gamă largă de lucruri: informații, sentimente, emoții, atitudini. Mai mult decât atât, limbajul

implică activități de vorbire, ascultare, schimb de idei, reținere de mijloace sonore, reproducere de mijloace sonore, sau chiar traducerea lor. Pentru o bună comunicare se impune respectarea următoarelor principii:

- persoanele private de libertate vor fi apelate folosindu-se numai prenumele acestora;
- se va avea în atenție alegerea cuvintelor folosite și se va utiliza un ton vocal adecvat (nu se va ridica vocea);
- conversația purtată cu persoana privată de libertate va fi adaptată la vocabularul și nivelul de educație și cultură al acesteia;
- se va discuta cu calm, evitându-se stările de enervare;
- se va evita folosirea în conversație a frazelor scurte;
- se vor evita răspunsurile stereotipe de tipul „da” sau „nu”.

Se va evita folosirea tonalității vocale, gesturilor și atitudinilor care pot sugera persoanelor private de libertate că sunt în poziție de inferioritate.

*** Comunicare non verbală:**

Comunicarea non-verbală este axată pe anumite reacții ale corpului uman care pot fi observate cu ochiul liber. De aici vine și denumirea de comunicare non-verbală, mai exact o comunicare bazată pe informațiile transmise de aceste reacții și nu prin cuvinte sau limbaj. Mijloacele de exprimare a reacției organismului la o modificare survenită în mediul exterior sau interior sunt următoarele:

- expresia feței;
- contactul vizual;
- postura;
- gesturile;
- proximitatea;
- paralingvistica (exemplu, tonul vocii, intensitatea, rapiditatea în vorbire).

Este demonstrat faptul că, prin comunicarea non verbală (poziția și mișcările corpului, expresii faciale, gesturi) se transmit informații într-un procent net superior față de comunicarea verbală, al cărui mesaj poate fi de cele mai multe ori interpretat în mod eronat datorită tonului vocii, volumului intonației, a frecvenței și vitezei cuvintelor rostite.

2.1.2. Obstacole în procesul comunicării

Problemele de comunicare apar adesea, în mediul penitenciar, în momentul în care funcționarii sau persoanele private de libertate sunt într-o stare de confuzie, care se poate datora interpretării unei opinii ca fiind un fapt, a necunoașterii situației sau câteodată relei voințe. Astfel, trebuie să fim conștienți de faptul că un mesaj înafara conținutului (fapte) are valori, opinii, presupuneri și sentimente. Impedimentele de genul celor enumerate mai sus poartă numele de *obstacole în comunicare*

Principalele obstacolele care intervin în realizarea unei comunicări eficiente sunt:

- zgomotul;
- limbajul;
- înțelegerea și prejudecata;

- violarea spațiului personal.

Dacă nu putem să evităm sau să depășim aceste bariere trebuie să găsim modalități pentru a le minimaliza.

* *Zgomotul* – reprezintă o distragere majoră a atenției în momentul în care se desfășoară procesul de comunicare;

* *Limbajul* – personalul trebuie să se exprime într-o manieră cât mai directă și explicită;

* *Înțelegerea și prejudecata* - fiecare persoană are un sistem de valori (un istoric) unic, cu influențe și experiențe care conturează modalitatea în care percepe mediul înconjurător. Este important să ne recunoaștem prejudecățile, așa cum sunt, și să fim conștienți de prejudecățile celorlalți. Trebuie să menținem o atitudine profesională și să nu permitem percepțiilor noastre să intervină în natura atribuțiilor și responsabilităților sau să lăsăm prejudecățile să influențeze modul în care comunicăm.

* *Violarea spațiului personal* – spațiul personal este acea zonă în care ne simțim confortabil, reprezintă spațiul dintre noi și alte persoane și este considerat a fi raza din jurul unei zone de protecție.

Păstrarea unei *distanțe de protecție* contribuie la siguranța personală a personalului de penitenciare, motiv pentru care aceasta trebuie să fie controlată în permanență. În funcție de distanța dintre funcționarul de penitenciare și persoana privată de libertate sunt determinate patru zone, prezentate mai jos:

- Zona intimă (de contact fizic) – se referă la o zonă care permite contactul direct cu persoana privată de libertate și care prezintă risc pentru siguranța personală (pot fi primite lovituri folosind brațele, coatele și picioarele), iar distanța este de aproximativ 45 de cm. Pătrunderea în zona intimă este percepută ca **amenințare extremă** atât față de personal cât și față de deținut și crește vulnerabilitatea afectând în mod grav siguranța personală;
- Zona personală – (46 – 122 cm) începe acolo unde se sfârșește zona intimă, ca un al doilea cerc invizibil. Ea corespunde distanței normale la care doi oameni conversează, aceștia putându-se atinge, doar dacă întind amândoi brațele. De regulă, privită din exterior, zona personală începe de la lungimea brațului întins cu pumnul strâns, sens în care permite contactul cu persoana privată de libertate și pot fi recepționate lovituri de picior. Pătrunderea în zona personală este percepută ca **amenințare** și implică o creștere a vigilenței personalului;
- Zona socială – (1,23 – 3,5 m) este spațiul rezervat contactelor sociale, negocierilor, aflate în faza de început. Elementul de intimitate dispare la această distanță. Aici este locul potrivit pentru majoritatea persoanelor private de libertate. Zona socială este distanța pe care o impunem între noi și necunoscuți sau față de cunoștințe superficiale, distanța față de interlocutorii ocazionali sau dezagreabili, atunci când

discutăm cu cineva pentru prima dată. A nu respecta distanța socială acolo unde ea se impune înseamnă a - ți asuma riscul de a deranja, irita și enerva partenerul, de cele mai multe ori la nivel inconștient, prin senzații vag neplăcute. Folosită cu abilitate această distanță poate indica dominarea, interesul, dezinteresul, superioritatea sau puterea, fără a folosi cuvinte.

- Zona publică – (peste distanța de 3,5 m) este spațiul în care comunicarea și relația își pierd caracterul interpersonal. Este vorba deja de un discurs public, cu caracter oficial, formal, ritual. Vocea crește în volum, iar contactul vizual cu fiecare ascultător în parte scade în intensitate. Zona publică este distanța care apare în raporturile oficiale, care este rezervată celor ce se adresează unui grup de ascultători, de pe o poziție oficială, dominantă: profesori, preoți, judecători, politicieni, comandanți, președinți, monarhi, și alții. Permite contact vizual, auditiv, verbal și olfactiv, înțelegerea acțiunilor persoanei private de libertate și de asemenea studierea mediului înconjurător). Pătrunderea în zona publică *nu reprezintă amenințare* (este considerată zonă sigură).

Concluzie: În momentul în care invadăm spațiul personal al unei persoane, riscăm ca această persoană să devină ostilă și defensivă, acest lucru afectând comunicarea.

2.1.3. Gestionarea incidentelor prin comunicare

Gestionarea persoanelor private de libertate agresive este unul dintre aspectele cele mai solicitante ale muncii de penitenciar, constituindu-se totodată într-un domeniu în care sunt necesare bune abilități de comunicare și relaționare. Precizăm faptul că majoritatea situațiilor în care există posibilitatea să apară violența pot fi gestionate printr-o comunicare corectă.

Astfel, *agresiunea* poate fi definită ca orice tip de comportament care este perceput de către victimă ca fiind voit periculos și care produce pagube atât la nivel psihologic cât și fizic.

În momentul în care personalul de penitenciare se confruntă cu o persoană privată de libertate agresivă obiectivul principal este acela de a preveni agravarea stării de tensiune pentru a nu se ajunge la violență fizică.

Semne premonitorii ale comportamentului agresiv:

1. Persoana privată de libertate se manifestă violent sau amenință că va deveni violentă.
2. Comportamentul alternează între strigăte și perioade de liniște sau între cooperare și agresivitate.
3. Persoana privată de libertate își exprimă temerea că își va pierde controlul.
4. Persoana privată de libertate este necooperantă, ostilă, agitată și incapabilă să se liniștească.
5. Persoana privată de libertate se află în stare de etilism acut, este intoxicat cu alte substanțe sau este în sevraj.

6. Persoana privată de libertate are istoric de violență, este cunoscută pentru comportament impulsiv sau violent.

7. Persoana privată de libertate are o postură rigidă, tensionată și este suspicios.

Aceasta nu este o listă completă.

Semne ale comportamentului agresiv:

- înroșirea feței;
- ridicarea vocii;
- respirație accelerată;
- contactul vizual direct;
- gesturi exagerate.

Aceasta nu este o listă completă.

Motive ale comportamentului agresiv:

- frustrare;
- nedreptățire;
- umilire;
- sevrăj (alcool, substanțe psihotrope etc.);
- imaturitate;
- tensiune emoțională;
- comportament învățat (are rezultate);
- reputație (renume), apartenența la un grup;
- modalități pentru a-și atinge obiectivul;
- testarea reacției personalului.

Aceasta nu este o listă completă.

Primul lucru care ar trebui realizat într-o asemenea situație este reducerea tensiunii. Strategia personalului de penitenciare este acela de a nu provoca o intensificare a stărilor tensionate și de a se pregăti să se apere dacă este necesar.

Personalul ar trebui să respecte următoarele reguli:

- păreți încrezător, dați impresia că puteți să faceți față situației;
- dați dovadă de calm, fiți conștienți de limbajul trupului;
- creați un spațiu, permiteți-le să se simtă în siguranță;
- vorbiți rar, clar și blând;
- cu cât veți coborî tonul cu atât ei vor face același lucru;
- nu vă uitați fix, continuați să vă schimbați privirea;
- adresați întrebări;
- nu vă certați;
- ascultați și arătați că ascultați;
- nu încercați să rezolvați problema înainte de a liniști persoana privată de libertate;
- dacă deținutul pătrunde în zona personală, atenționați-l și anunțați personalul specializat dacă apreciați că situația tinde să scape de sub control.

Concluzie: Nu amenințați niciodată, din momentul în care ați lansat o amenințare există posibilitatea să pierdeți controlul situației.

2.1.4. Tipologia agresorilor

Practica a demonstrat că persoanele private de libertate cu probleme comportamentale și de disciplină pot fi clasificate în mai multe tipuri de agresori. Prezentăm mai jos, succint două tipologii de agresori, astfel încât personalul din sistemul penitenciar să cunoască în linii mari comportamentul și să poată preveni producerea de incidente.

Tipul A - Agresorul organizat

Frecvent, acest individ este de vârstă adultă, cu un relativ autocontrol și are influență asupra celorlalte persoane private de libertate. Principalele caracteristici ale acestui tip sunt următoarele:

- lipsit de scrupule și manipulator, îi vede pe ceilalți oameni ca pe simple obiecte și desconsideră dorințele, drepturile sau sentimentele altora;
- minte și manipulează în scopul obținerii unui profit personal sau pentru propria plăcere (sentimente de putere și control);
- iritabil și agresiv, reușește (deseori cu eforturi) să își controleze impulsurile și să planifice răzbunări elaborate;
- nu are remușcări, manifestă indiferență față de victime și găsește justificări pentru actele sale;
- poate avea cunoștințe solide în anumite domenii (inclusiv procedură penală) și face uz de acestea pentru a beneficia de anumite avantaje sau pentru a-și întări poziția;
- este liderul (formal și informal) al unui grup de persoane private de libertate, deși rareori iese din umbră prin acțiuni vizibile sau sancționabile;
- de obicei, este cunoscut de personal pentru predispoziția de a se afla în spatele unor incidente;
- dispune de potențial pentru a organiza și controla o situație critică, poate mobiliza alte persoane private de libertate pentru a-i sprijini acțiunile;
- în această categorie putem introduce și agresorul motivat ideologic, religios sau politic, situații mai rar întâlnite, în sistemul penitenciar din România.

Tipul B - Agresorul dezorganizat (impulsiv)

De obicei face parte din categoria tinerilor, a persoanelor cu afecțiuni psihice, a celor cu retard mintal sau toxicomanilor. Principalele caracteristici ale acestui tip sunt următoarele:

- este foarte iritabil, cu un potențial agresiv crescut și cu capacitate redusă de autocontrol;
- are schimbări bruște de dispoziție, trece rapid de la o stare la alta, este reactiv, a fost/este implicat în conflicte, fie cu cadrele fie cu ceilalți deținuți (inclusiv agresii fizice: loviri, înjunghieri, etc.);
- poate fi manipulat și influențat de vorbele sau comportamentul celorlalți;
- de obicei acționează impulsiv și nu are capacitatea de a plănuși sau anticipa consecințele comportamentului său;
- poate avea gesturi sau amenințări cu suicidul sau comportament automutilant;
- poate declanșa spontan un incident, la care să se ralieze și alți deținuți.

Cele 2 tipologii prezentate mai sus pot avea mai multe variabile, ca intensitate, frecvență și forme de manifestare în comportament, dar este important ca în cazul unui incident să fie identificate cauzele/persoanele implicate în producerea evenimentului.

Concluzie: Clarificarea acestor aspecte ajută la stabilirea strategiei de rezolvare a situației.

- CAPITOLUL 3 -

MIJLOACE DE IMOBILIZARE

3.2. PRINCIPIILE UTILIZĂRII MIJLOACELOR DE IMOBILIZARE

Principiul legalității – orice măsură luată în vederea menținerii stării de ordine și disciplină, trebuie să fie în concordanță cu prevederile legale în vigoare.

Principiul securității – menținerea ordinii și disciplinei în penitenciare este absolut necesară în condițiile executării misiunilor de pază, escortare și supraveghere, atât în interiorul cât și în exteriorul locului de deținere. Orice activitate desfășurată cu persoanele private de libertate trebuie să se realizeze în condiții de siguranță, fără a pune în pericol viața, integritatea corporală sau sănătatea persoanelor, integritatea bunurilor și ordinea de drept (evadarea, părăsirea locului de muncă etc.).

Principiul proporționalității folosirii forței – se recurge la forța fizică și utilizarea mijloacelor din dotare numai dacă acțiunile nelegitime ale persoanei private de libertate nu au putut fi înlăturate prin celelalte mijloace nonviolente (vezi capitolul referitor la comunicare). Personalul trebuie să aibă în vedere ca nivelul forței folosite să fie proporțional cu pericolul pe care îl prezintă persoana privată de libertate și trebuie să dureze numai până când agresorul este imobilizat, ori acțiunea care a determinat intervenția a încetat.

Principiul gradualității – presupune ca personalul să utilizeze în mod progresiv mijloacele și tehnicile de imobilizare și control. Gradualitatea presupune existența a trei niveluri:

* *Nivelul I* – fără folosirea mijloacelor de imobilizare și control (se au în vedere prevederile Capitolului 2: Siguranța personală - 2.1.3. Gestionarea incidentelor prin comunicare);

* *Nivelul II* – folosirea forței fizice prin tehnici de autoapărare, tehnici articulare și imobilizare, când tehnicile de comunicare nu au dat rezultate;

* *Nivelul III* – folosirea mijloacelor de imobilizare/constrângere/control.

Folosirea mijloacelor de imobilizare în mod gradual nu implică o respectare strictă a celor trei niveluri. În funcție de timpul material avut la dispoziție, tipul și gradul de pericol al incidentului, numărul persoanelor private de libertate implicate, personalul poate să nu respecte principiul gradualității.

Principiul nonsurprinderii – presupune atenționarea și somarea prealabilă privind iminența folosirii forței și a mijloacelor din dotare, asigurarea timpului necesar pentru încetarea acțiunilor nelegitime. Somarea se face după următoarea formulă: „**ÎNCETAȚI VOI/VOM FOLOSI MIJLOACELE DE IMOBILIZARE/CONSTRÂNGERE/CONTROL** (se specifică mijlocul de imobilizare ce urmează a fi folosit)!”

EXCEPȚIE: atenționarea și somația nu se va efectua în cazul în care împotriva personalului sau altor persoane se exercită violențe ori există un pericol iminent și imediat pentru viața, integritatea corporală sau sănătatea acestora.

Principiul riscului minim – constă în alegerea celor mai adecvate mijloace de intervenție spre a se evita vătămarea integrității corporale.

Principiul apărării ființei umane – presupune acordarea primului ajutor în caz de vătămare a integrității corporale sau a sănătății, precum și nerecurgerea la violență nejustificată.

CAPITOLUL 7

INFORMĂRI DESPRE UTILIZAREA TEHNICILOR ȘI MIJLOACELOR DE IMOBILIZARE

Tehnicile de imobilizare și control pot fi folosite de personalul locului de deținere numai în condițiile legii. Ori de câte ori un membru al personalului a folosit mijloace și tehnici de imobilizare asupra unei persoane private de libertate acesta este obligat să menționeze în scris (*Raportul lucrătorului de penitenciare care a utilizat mijloacele și tehnicile de imobilizare - Anexa 3*) circumstanțele care au condus la folosirea forței, forma sub care a recurs la forță, precum și motivul pentru care a luat această măsură.

Principiile intervenției sunt stabilite în Manualul pentru gestionarea incidentelor - vol. I - Gestionarea incidentelor operaționale, punctul 2.3.10 și Ordinul general de la punctul 3.4.

După completare, acest formular se înmânează ofițerului responsabil de zonă care îl va prezenta directorului adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar pentru avizare și directorului unității pentru a autoriza imobilizarea. În cazul în care urgența nu permite acest lucru, raportul va fi adus la cunoștința directorului, în cel mai scurt timp posibil.

Fotocopii ale acestuia se transmit judecătorului delegat pentru executarea pedepselor privative de libertate.

După încheierea incidentului, ofițerul responsabil de zonă va completa *Raportul de gestionare a incidentelor și de folosire a mijloacelor și tehnicilor de imobilizare (Anexa 4)*, pe care îl va înainta, împreună cu celelalte documente prevăzute de Manualul pentru gestionarea incidentelor - vol. I - Gestionarea incidentelor operaționale, directorului adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar pentru avizare și directorului unității pentru aprobare.

După finalizarea incidentului, acestea se clasează în dosarul de incident constituit care se păstrează la directorul adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar.

Pentru eventuale investigații interne și externe se pot realiza fotocopii ale documentelor de mai sus, cu aprobarea directorului locului de deținere.

Scopul întocmirii raportului scris de către membrii personalului este acela de a explica faptul că acțiunile lor au fost rezonabile și necesare și pentru a demonstra că forța a fost folosită în condițiile prezentului manual.

De asemenea, personalul trebuie să precizeze faptul că utilizarea mijloacelor și tehnicilor de imobilizare s-a realizat ca urmare a unei intervenții reactive, întrucât intervențiile planificate sunt realizate de structuri ce au în componență personal specializat (conform vol. al II-lea al prezentului Manual).

Penitenciarul(Centrul de Reeducare):.....

Nr. / /

AVIZAT,
Director adjunct S.D.R.P.

APROB,
DIRECTOR PENITENCIAR

R A P O R T U L¹

**Lucrătorului de penitenciare care va utiliza/a utilizat
mijloacele și/sau tehnicile de imobilizare**

Data și ora folosirii mijloacelor și/sau tehnicilor de imobilizare	Locația și durata folosirii mijloacelor și/sau tehnicilor de imobilizare
(Se vor menționa succesiv mijloacele de imobilizare sau tehnicile aplicate. Dacă s-a aplicat un anumit mijloc de imobilizare pe o anumită perioadă de timp și situația impune prelungirea acesteia/aplicarea altor mijloace de imobilizare, se vor face mențiuni în această rubrică)	(Se precizează cu exactitate locul unde a acționat lucrătorul - secție de deținere, cameră, hol, curte plimbare, teren sport etc.);
1...	1...
2...	2...
3...	3...
4...	4...
5...	5...

Datele de identificare ale persoanei private de libertate asupra căreia s-au utilizat mijloacele și/sau tehnicile de imobilizare			
Numele:		Prenumele:	
Tata:		Mama: Data nașterii:	
Condamnarea :.....		Fapta: Regimul de executare:	
Sex: M ☐ F ☐			

¹ Va fi întocmit de către un lucrător, pentru aplicarea mijloacelor și/sau tehnicilor de imobilizare asupra unei singure persoane private de libertate, pe perioada unei ture de serviciu. Dacă în acest interval de timp asupra aceleiași persoane private de libertate se impun prelungirea duratei de aplicare sau aplicarea altor tipuri de către același lucrător, acesta va completa ultima rubrică din prezentul raport.

Dacă în acest interval de timp se impune aplicarea de către alt lucrător a altor mijloace sau dacă incidentul continuă și după expirarea perioadei aprobate în afara turei de serviciu, se va întocmi un alt raport de către lucrătorul care a intrat în serviciu.

În cazul în care sunt mai multe persoane private de libertate implicate în incident cărora li s-au aplicat mijloace/tehnici de imobilizare se completează câte un raport pentru fiecare dintre ei.

Circumstanțele producerii incidentului

(se vor prezenta detaliat **faptele** persoanei private de libertate, **până la momentul** utilizării mijloacelor și/sau tehnicilor de imobilizare)

Tehnici de comunicare folosite pentru aplanarea conflictului

(se vor menționa pe scurt conținutul discuțiilor purtate cu persoana privată de libertate axate pe detensionarea situației și determinarea acesteia să renunțe la inițierea acțiunilor precizate mai sus. De asemenea, vor fi descrise tehnicile din capitolul *siguranță personală* folosite - relaționare, comunicare, distanța de siguranță - pentru aplanarea conflictului fără folosirea forței și reacția persoanei private de libertate)

Somațiile adresate persoanei private de libertate și reacția acesteia

(se vor prezenta detaliat somațiile adresate de lucrătorul de penitenciare, înaintea **utilizării mijloacelor și/sau tehnicilor de imobilizare** și reacția persoanei private de libertate)

Solicitarea intervenției personalului specializat în constrângere și control

Da ☐ Nu ☐

(se va specifica dacă s-a solicitat sau nu intervenția personalului specializat în constrângere și control cu prezentarea detaliilor)

Mijloacele de imobilizare utilizate

(se va specifica tipul mijloacelor de imobilizare utilizate și modul de folosire a acestora)

Tehnici de imobilizare folosite

(se va specifica tipul tehnicilor de imobilizare utilizate și modul de folosire a acestora)

Alte persoane prezente la locul incidentului (lucrători de penitenciare și persoane private de libertate)

(vor fi nominalizate toate persoanele prezente la incident, indiferent de calitatea lor)

1.....	4.....
2.....	5.....
3.....	6.....

Vătămări corporale / situații de acordare a asistenței medicale

(se va specifica tipul de vătămări corporale produse și dacă a fost acordată asistență medicală)

Dacă lucrătorul de penitenciare a fost evaluat în ultimele 12 luni
în ceea ce privește utilizarea mijloacelor și tehnicilor de imobilizare

Da ☐ Nu ☐

Descrierea incidentului

(Raportul trebuie să conțină clar cele întâmplate, detalii în ceea ce privește folosirea forței, ce mijloace de imobilizare s-au folosit și cum s-a finalizat incidentul. Se va consemna cronologic cu respectarea următoarelor etape: înainte, în timpul și după incident).

Gradul profesional, numele, prenumele lucrătorului de penitenciare care a utilizat mijloacele
și/sau tehnicile de imobilizare și semnătura acestuia

Descrierea incidentului care a condus/va conduce la aplicarea altor tipuri de mijloace/tehnici
de imobilizare sau la prelungirea perioadei de aplicare, cu prezentarea pașilor indicați în
prezentul raport pentru utilizarea inițială

Data și ora:.....
(data, ora completării)

Grad, nume, prenume:
Funcție:
Semnătura:

Aprobarea directorului unității
Grad, nume, prenume:
Semnătura:

Ora:
Durata:

Penitenciarul(centrul de reeducare):.....

Nr./...../.....

AVIZAT,
Director adjunct S.D.R.P.

APROB.
DIRECTOR PENITENCIAR

R A P O R T²

Privind gestionarea incidentelor și folosirea mijloacelor/tehnichilor de imobilizare și control

Tipul incidentului (se va identifica din Manualul pentru gestionarea incidentelor)	Folosirea mijloacelor și tehnichilor de imobilizare și control a fost:	Data și ora producerii incidentului
	Planificată ☐ Reactivă ☐	

Persoane private de libertate implicate în incident	
Nr. crt.	Datele de identificare (Nume, prenume, părinți, data nașterii, condamnarea, fapta, regim de executare, sex)
1.	
2.	
3.	
...	
n	

Personalul implicat pentru gestionarea incidentului		
Nr. crt.	Gradul, numele și prenumele	Funcția și sectorul de activitate din care face parte lucrătorul de penitenciar
1.		
2.		
3.		
...		

² Prezentul tipizat este cel prevăzut în Manualul privind gestionarea incidentelor – Vol. I, Gestionarea incidentelor operațional, cap. 4, anexa 1, punctul 1.5.2.6.

STRATEGIA URMATĂ ÎN ÎNCERCAREA DE A SOLUȚIONA INCIDENTUL

Aplicarea de către lucrătorii de penitenciare a tehnicilor de comunicare cunoscute în vederea prevenirii degenerării incidentului

(Se va specifica în clar cine a discutat, în ce a constat conversația, inclusiv reacția persoanelor private de libertate)

Somațiile adresate persoanelor private de libertate și reacția acestora

(se vor prezenta detaliat somațiile adresate de lucrătorul de penitenciare, înaintea **utilizării mijloacelor și/sau tehnicilor de imobilizare** și reacția persoanelor private de libertate)

Dacă au fost utilizate tehnici de imobilizare

(Se va specifica în clar cine a aplicat și asupra cui, tehnicile respective, enumerarea tehnicilor de imobilizare, inclusiv reacția persoanelor private de libertate)

Dacă au fost utilizate mijloace de imobilizare

(Se va specifica în clar cine a aplicat și asupra cui, mijloacele de imobilizare - de ex: în cazul bastonului se specifică părțile corpului unde s-au aplicat loviturile, reacția persoanelor private de libertate)

RELOCAREA

Nume/Prenume		Locul relocării (Secție, cameră)	Comportament (Supus/rezistență pasivă/ rezistență activă)
1.			
2.			
...			
n			

Autorizarea de mutare a fost dată de:

Grad, nume, prenume:

Funcția:

VĂTĂMĂRI CORPORALE, MODUL DE ASIGURARE A ASISTENȚEI MEDICALE ȘI PAGUBELE PRODUSE

Dacă a fost personalul medical prezent la incident

Da ☐

Nu ☐

Gradul, numele și prenumele:

Funcția:

Locul prezentării persoanelor private de libertate pentru acordarea asistenței medicale

(Cabinet medical, spital penitenciar, spital din rețeaua M.S.)

Dacă persoanele private de libertate susțin că au suferit vătămări corporale	
----- (Se vor consemna aspecte rezultate din reclamațiile persoanelor private de libertate cu precizarea leziunilor invocate de acestea)	
Dacă persoanele private de libertate solicită consultația unui medic din afara penitenciarului	
Dacă persoanele private de libertate solicită să fie prezentate la serviciul de medicină legală	
Dacă vreunul dintre lucrătorii de penitenciare a necesitat asistență medicală (Nume, prenume, funcția, locul în care i s-a acordat asistența medicală, vătămarea produsă)	
1.	
2.	
...	
n	
Pagube materiale produse (Natura bunurilor distruse/deteriorate)	
1.	
2.	
...	
n	

ACUZAȚII PRIVIND COMPORTAMENT NECORESPUNZĂTOR SAU FAPTE PENALE

(Rapoarte de incident întocmite, informări cu privire la depășirea atribuțiilor de serviciu din partea personalului ³)

PROBE, MIJLOACE DE PROBĂ ȘI MODUL DE CONSERVARE A ACESTORA

(Înregistrări video, ridicarea unor obiecte, sigilarea unor spații etc.)

OPINIA PERSONALĂ CU PRIVIRE LA MODUL DE ACȚIUNE

(Opinia asupra a ceea ce s-a făcut bine și ceea ce s-ar fi putut face mai bine)

Data și ora:.....
(data, ora completării)

Grad, nume, prenume:
Funcție:

³ Cu privire la personal, dacă este cazul, se va întocmi un raport separat care va fi înaintat, confidențial, directorului penitenciarului.